

Samenvatting Lezing Minderheidstalen 25 maart 2023

Over de hele wereld bestaan er ruim 6.000 talen. Het grootste deel hiervan behoort tot een minderheidstaal, een taal die door een relatief kleine groep wordt gesproken. Voor veel mensen die deze talen spreken, is het behoud en onderhoud ervan van groot belang. Taal is immers verbonden met o.a. ieders verleden, waardigheid, zorgt voor verbinding met anderen, draagt bij aan de vorming van ieders culturele identiteit en speelt een rol in de overdracht van waarden binnen groepen. Ook in groepen die relatief klein van omvang zijn en in hun eigen taal (moedertaal) communiceren. We kunnen hier bijvoorbeeld denken aan het Sranantongo, Sarnámi, Papiaments, verschillende inheemse talen overal in de wereld, zoals bijvoorbeeld het Kichwa, het Nahuatl, Afrikaanse talen en dialecten in verschillende landen, ook in Nederland.

Speciale gastspreker op de lezing over minderheidstalen was **Mw. Hilda De Windt-Ayoubi**, schrijfster, dichteres, columniste, kunstenaar en hispaniste uit Curaçao. Ze is bekend vanwege o.a. haar vertaling in het Papiaments van het bekende boek *The Prophet* van Kahlil Gibran, haar Nederlandse vertaling van een selectie gedichten van Professor Marco Martos uit Peru, *El Enigma de tu Belleza. Jouw Raadselachtige Schoonheid* (Hilda en Jose Alleleijn) en haar jarenlange publicaties van gedichten in vier talen in de krant Amigoe op Curaçao.

Hilda, komt mede door middel van haar gedichten en vertalingen op voor kleine onderdrukte groepen overal ter wereld. Ze schreef verschillende korte verhalen en twee dichtbundels. In 2019 kwam haar boek met taalgerelateerde gedichten uit, *Geef me je Taal. Dat ik je beter versta. Duna mi bo Idioma pa mi por komprondé bo mihó*. Dit boek had ze opgedragen aan Professor Pieter Muysken en Frank Martinus Arion. In 2022 volgde haar boek over het belang en behoud van moedertalen *Translingualism, Translation and Caribbean Poetry - Mother Tongue has crossed the Ocean/Lenga di Mama a krusa Laman* dat ze samen met wijlen Prof. Pieter Muysken uit Nijmegen heeft geschreven.

In Nijmegen werd op 25 maart 2023 het laatstgenoemde boek voor het eerst gepresenteerd. Centraal in dit boek staat het gedicht 'Moedertaal' dat in ongeveer 60 talen werd vertaald, ook in veel minderheidstalen. Tijdens de bijeenkomst is het gedicht voorgedragen in het Nederlands (Hannah Muysken), het Sranantongo (Wine Nieuwendam-Spier), het Sarnámi (Usha Ganesh) en het Papiaments (door Hilda zelf).

Hilda begon haar lezing met de betekenis die *Kahlil Gibran* heeft gehad in haar leven. Via zijn geschriften wilde hij bruggen slaan tussen verschillende volkeren, landen en religies. Hij heeft haar niet alleen geïnspireerd om honderden gedichten te schrijven maar ook haar belangstelling aangewakkerd voor *poëtische proza en mystieke poëzie*, twee literaire genres die kenmerkend zijn voor zijn geschriften. Vervolgens sprak ze over de functie van taal in ons leven. Taal, geschreven of oraal, is in haar uitingsvorm heel divers maar belangrijk als middel om te communiceren. Bijvoorbeeld in leerprocessen, bij overdracht van kennis en tradities, om gevoelens van verbondenheid en saamhorigheid met anderen tot uitdrukking te brengen en te ontwikkelen, etc.

Hilda maakt onderscheid tussen *minderheidstalen en geminoriseerde talen*. Minderheidstalen zijn doorgaans talen die door minder dan de helft van de bevolking in een land worden gesproken. Geminoriseerde talen zijn talen die onderdrukt of gemarginaliseerd worden, als minderwaardig worden beschouwd, verboden zijn of waarvan de sprekers vervolgd worden. De gastspreker benadrukt het belang van behoud en onderhoud van alle talen omdat zij deel uitmaken van het culturele erfgoed van de mens. Dat kan bijvoorbeeld door te blijven schrijven in de taal om de taal levendig te houden via verhalen, artikelen, gedichten, leesboekjes voor kinderen, vertalingen, etc. Maar ook door leerboeken, spreekwoordenboeken en woordenboeken uit te brengen in de taal.

Iedere taal, zo eindigt de gastspreker, hierbij verwijzend naar de woorden van wijlen Pieter Muysken, is als een kathedraal: het resultaat van creatieve inspanningen van gemeenschappen door de eeuwen heen.